

Socialnämnden

Rekommendation om kommunernas gemensamma finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Sveriges kommuners och landstings (SKL) rekommendation att gemensamt med andra kommuner, till SKL, finansiera viktiga förutsättningar för att arbeta evidensbaserat inom socialtjänsten.

Sammanfattning av ärendet

Sveriges kommuner och landstings (SKL) styrelse rekommenderar alla kommuner centralt finansierade resurser som ska användas till:

- Kvalitetsregister som kommunerna använder.
- Ett urval av brukarundersökningar och utveckling av systematisk uppföljning.
- Gemensam samordning på lokal, regional och nationell nivå.

Kommunrepresentanter kommer att medverka i ledning och styrning av arbetet. Den totala kostnaden för satsningen uppgår till högst 19,5 mkr årligen. För en kommun i Nacka storlek är det en kostnad om ca 200 000 kr/år. Arbetet kommer att pågå under åren 2020–2023. Avsikten är att finansiering och organisering permanentas, där kommunerna så väl som staten bidrar långsiktigt.

Ärendet

Det råder en bred enighet om vikten av en kunskapsbaserad socialtjänst. Kommunerna, SKL och staten har därför under lång tid samverkat för kunskapsutveckling inom socialtjänsten. Till stora delar har arbetet finansierats inom ramen för överenskommelser mellan staten och SKL. Medlen som förut var riktade statsbidrag är nu, efter önskemål från kommunerna, generella statsbidrag. Kommunerna kan nu själva prioritera hur dessa medel ska användas.

Statsbidragen till kommunerna har inte blivit mindre, men generella statsbidrag förutsätter att kommunerna aktivt prioriterar att avsätta medel till gemensam utveckling inom kunskapsstyrningsområdet, kvalitetsregister och brukarundersökningar.

SKL:s styrelse rekommenderar alla kommuner att gemensamt finansiera viktiga förutsättningar för att säkerställa att socialtjänstens verksamheter ska kunna följa upp och

utveckla sina verksamheter och tydligare kunna prioritera resurser och insatser som gör skillnad för brukarna.

Rekommendationen innebär att kommunerna bidrar till den gemensamma finansieringen av:

- Kvalitetsregister som kommunerna använder.
- Ett urval av brukarundersökningar och utveckling av systematisk uppföljning.
- Gemensam samordning på lokal, regional och nationell nivå.

Arbetet kommer att pågå under åren 2020–2023.

De kvalitetsregister som 2018 finansieras av stat och landsting/regioner och som kommunerna använder är:

- Senior alert
- Svenska palliativregistret
- BPSD-registret
- SveDem
- Rikssår

De används främst för att säkra uppföljningen av den kommunala hälso- och sjukvårdens kvalitet. Brukarundersökningar och övrigt stöd till utveckling av systematisk uppföljning har tidigare finansierats genom överenskommelser med staten och även interna utvecklingsmedel.

Invånare och brukare förväntar sig ett stöd som är baserat på bästa tillgängliga kunskap. Om finansieringen av kvalitetsregister och brukarenkäter inte säkras så riskerar sannolikt denna källa till kunskap och lärande att försvinna. Det finns konkreta exempel på att kvalitetsregister och brukarundersökningar utvecklar verksamheterna. Kvalitetsregister och brukarundersökningar ger kommunerna en möjlighet att säkra kunskap och lärande i sin organisation. Det finns större vinster med att gemensamt finansiera och utveckla detta tillsammans än att vidareutveckla motsvarande tjänster på egen hand. Kommunerna kan utifrån rekommendation påverka och styra utvecklingen utifrån sina behov.

I SKL:s grunduppdrag ingår intressebevakning, service och rådgivning samt viss verksamhetsutveckling. Det finns en avgiftspolicy för utökade tjänster. Tjänster och stöd inom kunskapsstyrningsområdet är, enligt SKL:s styrelse, av sådan karaktär och omfattning att de kräver tilläggsfinansiering på samma sätt som regioner i dag tilläggs finansierar detta. SKL:s kongress har beslutat att SKL ska stödja medlemmarna i arbetet för en jämlik, jämställd och evidensbaserad socialtjänst. Utgångspunkten är att bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan socialtjänstens personal och deras klienter. Det ska vara lätt att göra rätt och det ska finnas förutsättningar för lärande. De tjänster och stöd som ingår i förslaget har aldrig finansierats inom ramen för SKL:s ordinarie medlemsavgift utan SKL stöttat kommunerna i denna utveckling med stöd av överenskommelser mellan SKL och regeringen, tillfällig gemensam finansiering från kommunerna eller interna tillfälliga utvecklingsmedel.

Efter 2016 är de omfattande överenskommelserna med staten, för utveckling inom socialtjänstens område, avslutade. SKL rekommenderade därför i juni 2016 kommunerna

att gemensamt finansiera en stödfunktion på SKL för att bidra till en mer evidensbaserad socialtjänst under åren 2017–2018. Det angavs i rekommendationen att SKL i slutet av 2018 skulle återkomma om hur den framtida organisationen och finansieringen för detta stöd skulle kunna utformas. Denna rekommendation om gemensam finansiering är grunden till hur SKL ska kunna fortsätta att bidra till en mer evidensbaserad socialtjänst.

Enhetens utredning och bedömning

Nackaborna förväntar sig ett stöd som är baserat på bästa tillgängliga kunskap. Inom socialnämndens område behövs ett fortsatt arbete för att utveckla och integrera ett evidensbaserat arbete. Ett viktigt sådant område är uppföljning av att de insatser som beviljas bidrar till en positiv utveckling för den enskilde och att detta kan sammanställas på gruppnivå och användas för att utveckla verksamheten. Socialtjänstlagen kräver att insatser ska vara av god kvalitet. En förutsättning för god kvalitet kräver kunskap om resultat. I det arbetet behövs fortsatt stöd både regionalt och nationellt.

I länet sker stödet bland annat genom FoU Södertörn. Det är en forsknings- och utvecklingsenhet inom socialtjänsten och ägs av tio kommuner i Södertörnsområdet. FoU Södertörns uppdrag är att bidra till en systematisk metod- och kunskapsutveckling inom socialtjänstens funktionshinder- och individ- och familjeomsorgsområden.

Enheten bedömer att det även finns ett fortsatt behov av nationell samordning inom socialtjänsten i dessa frågor och att SKL behöver fortsätta stötta arbetet för en kunskapsbaserad socialtjänst. Även socialchefsnätverket i södertörnskommunerna ställer sig positiv till SKL:s rekommendation.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut att finansiera viktiga förutsättningar för att arbeta evidensbaserat inom områdena uppföljning och nationell samordning kostar cirka 1,95 kr per invånare det vill säga cirka 200 tkr för 2020 för Nacka kommun. Det är svårt att vara nämndspecifik i ärendet då kostnaden ska fördelas mellan tre nämnder.

Avsikten är att verksamheten ska permanentas och kommunernas finansiering ska vara långsiktig. Kostnaden kommer att öka i takt Nackas befolkningstillväxt med eventuella kostnadsökningar. Socialnämndens ekonomi bedöms inte vara i balans vilket innebär att detta antingen behöver komma med som ett förslag till utökad ram i samband med yttrandet över mål och budget eller som en del i en åtgärdsplan för att komma i ekonomisk balans i samband med nämndens internbudget för 2020.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga: Meddelande från SKL:s styrelse, nr 15/20 2018

Lina Blombergsson
Tf social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret

Kristina Östergren
Gruppchef
Barn och familjeenheten